

УКРАЇНА І ЗАХІД: ІНФОРМАЦІЙНО-АКСІОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

ГРУБОВ Володимир Михайлович,

доктор політичних наук, професор,

Інститут міжнародних відносин Національного авіаційного університету

У статті здійснюється спроба дослідити вплив інформаційно-аксіологічного чинника на зміст державної політики безпеки як особливої політичної категорії, яка має складний характер.

Ключові слова: аксіологія, цінності, лібералізація, безпека, стратегія.

Національна безпека розглядається як складне соціокультурне і політичне явище, якому притаманні певні характеристики і відповідне змістовне наповнення. Особливе місце у розкритті цього поняття належить цінностям. Як особлива категорія етики цінності відображають духовно-культурних стан суспільства, його пріоритети і завдяки існуючим засобам соціальної комунікації впливають на лінію поведінки індивіда у суспільстві. З іншого боку зростання відкритості національного культурного і інформаційного простору створює конкурентне середовище для національних цінностей з боку більш сильніших культур. Під тиском матеріального і технологічного фактору у традиційних суспільствах, які все більше відкриваються світу, відбувається переоцінка цінностей і як свідчать останні 10-15 років не завжди у кращій бік. Розкриття цього зв'язку дає нам можливість відійти від суто механічного підходу щодо визначення змісту терміну «національна безпека» як певної теоретичної конструкції і політичної кальки запозиченої країнами пострадянського простору із Заходу, а розглянути його у більш широкому методологічному сенсі.

Як свідчить вітчизняна періодика сучасна стратегія інтеграції України в європейські і євроатлантичні структури безпеки зазнає все більшої переоцінки. Це відбувається як з боку політичних сил, які представлені у вищих органах державної влади, так і з боку експертної спільноти і суспільства в цілому. Поштовхом для цього стали події навколо конфлікту України і Росії щодо транзиту російського газу в Європу (2008-2009 рр.), участь Росії у конфлікті на північному Кавказі (серпень 2008 р.) та воєнно-технічна підтримка Україною і окремими країнами Заходу уряду Грузії та заяви окремих європейських чиновників на саммітах ЄС і НАТО щодо перспектив приєднання України до євроатлантичної спільноти. У загальному ключі зміст цих заяв акумулювався у останньому офіційному виступі Яап Хооп Схеффера у ролі Генерального секретаря НАТО в Брюсселі у грудні 2008 року. Його слова про неготовність України і Грузії відповідати критеріям Альянсу по суті стали офіційною оцінкою стану не стільки рівня демократичних перетворень, скільки неготовності України і Грузії сприймати цінності, на яких будується все політичне життя Заходу.

Заяву такого рівня слід розцінювати як серйозний сигнал, що політичні пререференції, які європейські політики надавали Україні щодо НАТО і ЄС на початку 90-х років ХХ-го століття практично втратили свою вагу. На перше місце у діалозі з керівництвом Української держави виходить зміст політичної практики європейського зразка, яка будується на засадах демократії, свободи і прав людини.

Роки незалежності України стали свідченням, що до таких кардинальних дій політичні команди, які перебували при владі виявилися неготовим. Як і за попередніх часів державна влада в Україні будується за формулою «влада — власність», яку цивілізація Заходу практично подолала у XVII – XVIII столітті на основі формування громадянського суспільства. З іншого боку політична криза, яка починаючи з січня 2007 року охопила Україну віддзеркалила чи не найголовнішу річ — на етапі перехідного періоду від суспільства комуністичної доби до суспільства ліберально-демократичної доби українській соціум виявився неготовим сприймати глибинний зміст цінностей, які пропонує об'єднана Європа.

Це свідчить, що у українському суспільстві політика інтеграції і поняття «інтеграція» перестали інтерпретуватися лише з поняттями «входженням» чи «приєднанням», а стали розумітися у більш глибинному змісті, сенс якого визначають процеси поглинання слабшого і домінування сильнішого.

У загальному аспекті про інтеграцію України у європейській простір як про культурологічний термін стали вести мову вже починаючи із середини 90-х років минулого століття. Симптоматичними

у цьому питанні стали, наприклад, праці Ю. Римаренка, В. Кременя, В. Ткаченка та ін. Це засвідчило, що перед Україною повстало не другорядне, а життєво важливе питання, а саме, — який зміст вкла-дати в поняття «національна безпека», які цінності його визначають і в чому їх коріння?

Знайомство із Стратегіями національної безпеки США (2002) і Росії (2009) дає підстави стверджу-вати, що національну безпеку ці країни, по-перше, розглядають як складне і системне явище, яке ві-дображає політику держави на забезпечення певного рівня захищеності національних інтересів та формування сприятливих умов для розвитку суспільства і країни, а по-друге, вихідною посилкою до-кументів США і Росії є твердження, що його основу складають цінності. Вони виступають системо-утворюючим чинником національної безпеки і на рівні міждержавного спілкування надають цьому поняттю національного забарвлення. Для США — це свобода і демократія [1], для Росії — це росій-ські ідеали, духовність, достойне відношення до історичної пам'яті [2.1].

Така строкатість у визначенні національних цінностей, перш за все, детермінована особливостями цивілізаційного і соціокультурного розвитку цих двох країн, які К. Ясперс справедливо побачив в «осьовому часі», К. Маркс у «способах господарювання», а М. Вебер у «впливі релігійного фактору». Ці феномени людського духу виявилися надто стійкими основами в історичному розвитку людства. Їх не зруйнував а ні час, а ні протистояння і політична боротьба попередніх епох. З іншого боку, ви-словлюючись терміном М. Вебера, ці країни (США і Росія) належать до відмінних в аксіологічному сенсі «стріл часу» як феноменів соціокультурного розвитку світової цивілізації. Західна «стріла часу» перебуває під впливом прав і свобод людини як результатом громадянського суспільства і є творін-ням етики протестантства. Вона детермінує постійну економічну експансію, глибинну модернізацію всіх складових суспільного життя, а отже і перманентний стан боротьби з тим, що не належить світу свободи, зокрема й економічної свободи. Східна ж «стріла часу» сформована іншим духом, іншою са-мобутністю. Її основою стали соціальна система «влада-власність» і православ'я. Цю самобутню культуру визначають такі ціннісні установки як рівність, соціальна справедливість, духовність і державність.

Перевага протестантизму на крайньому Заході, католицизму в центрі Європи, а православ'я на Сході Європи синтезували відмінні метафізичні уявлення про сенс життя людини та визначили від-мінні соціальні пріоритети і стратегії розвитку [3.6]. Така картина притаманна і Україні, яка історич-но належить до східно-православного шляху розвитку.

Відомо, що у цінностях зафіксовані соціально вагомі критерії, на основі яких розгортаються більш конкретні і спеціалізовані системи морального і нормативного контролю, відповідні інститути та дії людей — на індивідуальному і колективному рівні. Основною характеристикою цінностей є значен-ня, яке надається в суспільстві тим або іншим об'єктам матеріального і духовного світу. Цінності ви-ступають певною шкалою, згідно якої відбувається оцінка будь-яких політичних, соціальних, еконо-мічних, воєнних, безпекових подій і явищ, які відбуваються у країні і у світі. Саме на такому фунда-менті побудована стратегія національної безпеки США і Росії. Інша справа методи їх відстоювання і просування у межах світової спільноти. У політиці США — це стратегія домінування, у політиці Ро-сії — це стратегія захищеності.

Сучасний світ стрімко змінюють дві речі — інформація і технології. Саме їм належить домінанта у переоцінки цінностей. Визнаним фактом є те, що під впливом інформації найшвидше трансформу-ється система цінностей, предметна сфера яких знаходиться в економічній області. Цінності матері-ального життя зав'язані на смаки як найдинамічнішу сферу повсякденного буття сучасної людини, а прагнення жити у комфорті і достатку формують неабияку мотивацію щодо досягнення бажаного. Такий механізм зміни цінностей ми можемо спостерігати у праці С. Лема «Сума технологій». Сфера духу, навпаки, має більш консервативний вимір і майже без змін збереглася і зберігається у часі. Це засвідчує вся історія світової цивілізації і цю ідеологему активно підтримують А. Тойнбі, К. Ясперс, Ф. Фукуяма, С. Хантінгтон. Так, актуальними і дотепер залишаються багато цінностей, як норм мо-ралі, що сформувалися під впливом релігійних вчень на етапі їх раннього становлення. Особливо ре-льефно це проявляється в Європі де 1054 рік став рубіконом історичних умов розвитку і духовно-культурних відмінностей цивілізаційних процесів двох кінцівок Європи — Заходу і Сходу. Саме з цієї дати закладено коріння неспівпадіння ціннісних орієнтирів двох Європ, як конкуруючих культу-рологічних цілестностей.

Аналізуючи тональність і риторику заяв представників західного експертного середовища і полі-тиків стосовно України можна сказати, що на сучасному рівні відносин Україна — Захід ціннісний аспект взаємовідносин є першопричиною непорозуміння між Україною і США, Україною і ЄС, Укра-їною і НАТО. Звідси, думка українського експертного середовища, що проблема українського внеску у формування єдиної Європи полягає в інтроверсійній перебудові (трансформації) суспільства, зали-

шається для України найактуальнішою темою діалогу й надалі.

Отже спробуємо визначити цінності, які поділяє сучасне українське суспільство, і які з них повинні бути покладені у стратегію національної безпеки держави.

Вісімнадцять років незалежності України стали свідченням того, що політичні сили, які за цей час перебували при владі цього питання так і не вирішили. Прикладом цього є Стратегія національної безпеки України, яка введена в дію Указом Президента України від 12 лютого 2007 року [4].

В Стратегії поняття «національні цінності» відсутньої взагалі. Його місце зайняло поняття «загальнолюдські цінності», яке обгорнуто у обкладинку ліберальної ідеї і співвіднесено із «свободою» і «людською гідністю». Наслідком такого підходу стало те, що визначення життєво важливих інтересів України теж не пов'язується із долею країни у світі боротьби цінностей, як це, наприклад, демонструють стратегії США і Росії. Отже у Документі ми спостерігаємо ситуацію коли політичні сили, що певний час перебувають при владі, прагнуть законодавчо закріпити систему цінностей ліберальної спрямованості, яку вони сповідують самі. Закріплюючи таким чином одні цінності на державному рівні, вони свідомо пригнічують інші, які присутні в суспільстві і не відповідають політичній орієнтації існуючої влади.

З одного боку, це стає джерелом боротьби за переоцінку цінностей з певними негативними наслідками для суспільства і держави, а з другого — нехтуванням влади і держави цінностей більшості її громадян. Такий сценарій подій ми спостерігали у Росії в 90-х рр., коли при владі перебував президент Б. Єльцин, і коли за соціологічними показниками владу і державу підтримувало ледве 10% населення. Для будь-якої країни це критичний показник довіри. За таких умов політична доля державі може обернутися катастрофою і політична еліта Росії це чітко розуміла. Але Росія довела, що черговий соціальний експеримент під назвою «ліберальна революція» вона витримала, і відкинувши ліберальну риторику Заходу щодо своєї недемократичності повернулася до свого історичного і духовного коріння.

Відсутність чітко зафіксованих національних цінностей в Україні пояснюється як перехідним етапом її національного розвитку, так і небажанням правлячих сил заглянути в історію країни з деполітизованих позицій. Проблема формування системи цінностей завжди виникає в періоди розпаду культурних традицій і попередніх ідеологічних засад суспільства. Тобто коли відбувається зміна політико-ідеологічної формації. У даному випадку ми ведемо мову про зміну комуністичної доктрини соціального розвитку на ліберально-демократичну.

Становлення нової системи цінностей в Україні відбувається надто суперечливо. Економічна і політична лібералізація передували лібералізації суспільно-політичній, феномен якої був репрезентований під виглядом демократизації суспільних відносин. На той час велика приватизація майже закінчилася і нова українська буржуазія набрала певної політичної сили. Такі процеси, за визнанням аналітиків, зумовили виникнення симбіозу «номенклатурного капіталізму» і декларованої на папері демократії [3.34-38].

Реалізувавши на практиці гасло «*Beati possidentes*» і надавши йому силу закону, новий економічний клас виявився не те що б нездатним реалізувати ліберально-демократичну ідею як чергову *future* утопію (культурну модель майбутнього) в межах суспільства, а став такою соціальною силою, що не ставила цього завдання за свою кінцеву мету взагалі. На українському підґрунті ліберальна демократія як вираження суспільства «свободи» стала заручником кланово-цехових інтересів правлячих регіональних груп, які з часу набуття Україною незалежності перебувають у перманентному стані міжусобної економічної та політичної боротьби. Відголоски цієї боротьби ми сьогодні спостерігаємо у реприватизації та рейдерстві, які охопили всю країну. Цей стан у середовищі нової української еліти М. Розумний охарактеризував як «клани між політикою та економікою» [6.24-30].

Завдяки національно-демократичній риториці представники «нової буржуазії» інтегрувалися до політичної еліти країни й перетворили українську державність у вдало здійснений бізнес-проект. У результаті, за визначенням експертів із центру ім. О. Разумкова, І. Жданова і Ю. Якименка, сформувалася «гримуча суміш», симбіоз двох моралей — старої компартійної, з її принципом схилитися перед вищим і зневагою до нижчих, та авторитарної моралі «нової буржуазії» з її зневагою до закону [7.7]. Неприродна щодо демократичних очікувань ситуація, яка склалася в Україні, суттєво посилила напруження в суспільстві та вплинула на нігілістські настрої стосовно держави та її інститутів. З іншого боку слабкість української політичної нації відразу проявилася в поділі України за мовними, етнічними, релігійними та регіональними ознаками про що у п.2.1 констатує чинна Стратегія національної безпеки України [4].

Відчуження людини від суспільства, а суспільства від держави, що дедалі більше сприймається в суспільстві як «бюрократична машина» і для якої проблеми окремої людини не мають виміру людя-

ності, набуває характеру «природного» середовища, де виживає найдужчий і найспритніший [8.39-40]. Таку особливість національного державотворення відзначає абсолютна більшість громадян України. Порушення прав громадянина з боку держави на достатній рівень життя, охорону здоров'я, можливість чесно заробляти, соціальний захист тощо, які гарантовані Конституцією, відзначають від 78% до 90% громадян країни [7.4-5]. Дані центру О. Разумкова свідчать, що Україна за часів ліберальних реформ перетворилася на країну «соціальної апатії» і масової еміграції з країни: 41% населення країни відчуває безсилля, 77% не задоволені особистим соціальним статусом, 76% не бачать для себе соціальної перспективи [9]. За таких умов лібералізм як шлях до кращого життя породжує ціннісний і творчо-дієвий виклик не лише для політичної еліти країни, що сприймає його як гасло для особистого збагачення, але й для пересічного громадянина, який побачив у ньому ворожу філософію буття й загрозу власній безпеці.

Проблеми демократизації українського суспільства пов'язані і з відсутністю в свідомості українського суспільства традицій громадянського суспільства, а отже і головних цінностей ліберальної демократії — свободи та права на опір пригніченню через організовану соціальну дію. Додаткового негативу до держави та інституту української державності додає нестача сильних і незалежних громадських організацій, відчуженість владних структур від проблем суспільства, корумпованість чиновництва всіх рівнів. Сприяють цьому і залишки політичної формули організації влади як «влада-власність», яка на історичному українському підґрунті матеріалізувалася у державоцентризм. При такому механізмі організації влади функція захисника пересічного громадянина закріплюється за державною бюрократією і чиновництвом, а не законом. Вади такої організації теж відображені в Стратегії національної безпеки України (п.2.5; п.2.6).

Як дзеркало нездійснених соціальних очікувань сучасна українська дійсність створила конкурентне середовище для народження ідей на основі перевірених цінностей і відкинутих традицій. Сьогодні серед науковців дедалі більше утверджується думка, що надавати перевагу одній лише ліберальній ідеології є надто великою помилкою. На період політичної, економічної та ідеологічної трансформації перевагу слід надавати синтетичній політичній ідеології перехідного періоду. Її могли б утворити лібералізм, консерватизм і соціалізм. Така політична ідеологія є відображенням «душі» українського народу, його «певним ідейним знаменником». Отже, узагальнювальний вектор громадянської культури не тільки репрезентує ідеологію української політичної нації [10.275], але відображає історичну пам'ять народу [10]. До того ж слід пригадати політичні гасла, з якими українське суспільство підходило до проголошення незалежності і який сенс було вкладено в поняття «незалежність»: «Соціалізм із людським обличчям, демократизація, громадянські права, свобода малого і середнього бізнесу» [7.8]. На противагу цьому, наприклад, у Польщі та Чехословаччині під час «оксамитових» революцій вони звучали по-іншому — «повернення до Європи, демократія, верховенство права, соціально орієнтована ринкова економіка, незалежність від СРСР».

Здолати кризу цінностей, яку спричинила прискорена лібералізація країни, можна завдяки реалізації кількох стратегічних завдань на рівні державної політики.

По-перше, необхідно створити соціальний механізм, який можна уявити як індивідуалізм, комунітаризм і муніципалізм [9.275]. Йому відведена роль «соціальних терезів», що за певних умов здатні урівноважити вкрай розпорошені економічні й політичні інтереси всіх політичних сил і верств населення та подолати нігілізм у системах «людина – людина», «людина – суспільство», «людина – держава». За своєю суттю такий соціальний механізм відображає синтез трьох системних ідеологій і має відповідне історичне і духовно-культурне наповнення, яке притаманне українському етносу. Духовність, віра в соціальну справедливість, соборність, сумлінна праця, збереження суспільної злагоди заради доброго життя і терпеливе сприйняття влади стали найбільш характерними рисами української ментальності, які в певному сенсі визначають суть її «консервативних глибин».

Отже, майбутнє демократичного розвитку України пов'язується із кількома найвагомішими чинниками: демократизацією суспільних відносин, необхідністю збереження «прозорого» й означеного консерватизму як духовної і культурної колиски народу «без начальства», як це бачив М. Драгоманов у праці «Передне слово». Згідно з М. Драгомановим, на українському підґрунті «свобода» може проявитися як діалектичний і органічний зв'язок окремої особистості й громади (чи товариства), яка об'єднує вільних осіб.

По-друге, побудова в Україні демократичного суспільства має відбуватися на національному підґрунті і національному розумінні демократії з урахуванням духовно-культурної та історичної спадщини народу. Європейська спільнота протягом трьох століть (XVIII–XX) впевнено довела, що абсолютного рецепту демократії не існує. Кожна демократія віддзеркалює «країнознавчий» фактор, що міс-

тять історичну пам'ять народу як інтегральну величину його «духу». Така тенденція зберігається й сьогодні навіть за умов, коли західні демократії в центр діалогу з Україною поставили безпеку громадянина, його права і свободи. З цього приводу Майкл Фріден у праці «Родина лібералізмів: морфологічний аналіз» зазначає, що при формуванні внутрішньої концептуальної структури ідеологій «необхідно розрізняти логічну суміжність і культурну суміжність. Формування нелогічних суміжних зв'язків буде соціально опосередковано через уподобання, зумовлені культурними традиціями і практиками, які накладають подальші обмеження на структуру політичних концептів. Це ключ для оцінювання складної або плюралістичної природи такої ідеології, як лібералізм, здатної набирати різних форм у широких межах утвердженої низки спільних родинних рис. І ці спільні риси аж ніяк не перешкоджають виникненню нових характеристик» національного масштабу.

По-третє, Україна як держава, може існувати тільки у формі соціальної держави, де відбувається органічне поєднання прав «сильного» і «слабкого», «багатого» і «бідного». «Сильний» може реалізувати себе в межах закону і в «згоді» із суспільством, а «слабкий» отримати соціальний захист на достойний рівень життя, щоб відчувати себе людиною і громадянином. Перша і третя статті Конституції України не дають жодних сумнівів стосовно того, що вихід зі стану, в якому опинилися суспільство і держава, неможливий без відновлення внутрішнього ресурсу країни: підвищення рівня життя населення, підзвітності влади суспільству, гарантії реалізації прав і свобод громадянина, відновлення національної самобутності і «духу» народу та побудови на цій основі сильного громадянського суспільства.

Аналіз подій, що відбувалися під час президентських перегонів (листопад-грудень 2004 року) і підсумків української «помаранчевої» революції дає підставу стверджувати, що сенс гасел «Майдану» і виборчих програм кандидатів у президенти України В. Ющенко і В. Януковича відобразив дві речі — дух соціалістичних очікувань широких верств українського суспільства та сподівань жити в умовах справжньої демократії. Глибина світоглядного конфлікту між суспільством і владою, між інтересами громадян і реальними діями владних фінансово-політичних груп була визнана і у Програмі діяльності Кабінету Міністрів України «Назустріч людям». Документ констатував, що закритість інститутів влади від громадського контролю, корпоративність у прийнятті нею рішень спричинили в людей недовіру до влади.

Березневі 2006 року вибори до Верховної Ради України і органів самоврядування місцевого та районного рівнів засвідчили, що тенденція демократичних змін в українському суспільстві набуває незворотного характеру. Свідченням цього стала прес-конференція Президента України В. Ющенко для ЗМІ 12 квітня 2006 року, яка пройшла під гаслом «Свобода. Єдність. Стабільність. Розвиток». Внутрішні проблеми українського суспільства як відношення до НАТО, земля, реприватизація, стабільний економічний розвиток тощо, на думку Президента, потребують не нових політичних коаліцій, які фактично роз'єднали країну на Схід і Захід, а національної стратегії виходу України із соціально-економічної кризи на основі консолідації всіх політичних сил (у тому числі й опозиції) і суспільства в цілому. Те, що ця проблема для долі української державності є ключовою і вона зачіпає ціннісний чинник ми можемо побачити у Посланні президента України до Верховної Ради України про внутрішнє та зовнішнє становище України у 2008 році.

Така картина соціальних очікувань переконливо доводить, що українська ментальність ідеї ринку, демократії, прав і свобод людини сприймає не тотожно як того хотілося б новій фінансово-економічній і політичній еліті України. В силу духовно-культурних відмінностей, європейські цінності на українському підґрунті втрачають свою привабливість, а підчас виявляються хибними. Це стосується в першу чергу таких головних європейських цінностей як свобода та демократія.

Радикальна «вестернізація» українського суспільства, що здійснюється за допомогою бездоганного гасла «демократизації», протиставляє свободу прагненню рівності, співчуттю і солідарності, які є найхарактернішими рисами українського етносу і які слід оберігати та зміцнювати. Спираючись на твори В. Липинського, Д. Чижевського, М. Костомарова та інших, на цю особливість українців указує В. А. Потульницький, коли говорить про етнополітичні та етнопсихологічні характеристики українського народу [11.144-151].

Цінність людського (соціального) визнається не тільки на пострадянському просторі. «Тоталітарна спадщина», як іноді її представляють у дзеркалі «ліберальної чистоти», притаманна і провідним європейським демократіям. «Свобода і солідарність, — констатують німецькі політологи Й. Тезінг і В. Гофмейстер, тісно пов'язані між собою. Той, хто претендує на індивідуальну свободу, зобов'язаний суспільству частку солідарності. Суспільство в перспективі не може вижити, якщо його члени не присвячують частини своїх сил та можливостей загальній справі. Той, хто представляє винятково особисті інтереси, руйнує мережу соціальних структур, які мають важливе значення для всіх. Громадянин має перейняти на себе як індивідуальну, так і колективну відповідальність у суспільстві.

Зрештою, це основа демократичного устрою. Демократія у врегульованій свободі ґрунтується на створенні спільних цінностей, звичок, способів дії та ідей упорядкування. У такий спосіб виникає здатність до створення зв'язків у суспільстві» [12.21].

У контексті позиції Тезінга і Гофмейстера цікавою є думка М. Драгоманова. В праці «Чудацькі думки про українську національну справу» він писав, що сама по собі думка про націю не може довести людство до свободи і правди для всіх. Необхідно шукати чогось загальнолюдського, що було б вище над усіма верствами населення та гармонізувало б їх відносини. У Драгоманова таким об'єднавчим началом була «соборність і справедливість».

Без вирішення задачі визначення вітчизняної системи цінностей процеси соціальних реформ і створення в Україні нової державності затягнуться ще на десятиріччя. Про це ще в 80-х роках ХІХ століття попереджав видатний російський учений Н. Данилевський. Він писав, що «будь-які соціальні перетворення будуть безуспішними, гірше того руйнівними, якщо вони здійснюються по сумнівних рецептах, всупереч національним інтересам, під дією чужорідних сил, і тим більше — тиском зовні».

У якості загального висновку можна стверджувати, що українська політична спадщина кінця ХІХ-го початку ХХ-го століть і реалії нашого сьогодення дають підстави висловити думку, що національними цінностями України у новому столітті можуть бути **духовність, справедливість та соціальна солідарність**. Зрозуміло, що така система цінностей явно дисонує з цінностями США та Європи — свобода і демократія, до яких прагне сучасна українська політична і економічна еліта. Але вона є визнаною історично і поділяється більшістю українського суспільства. Її головне — привнесення українством в поняття «свобода» і «демократія» свого національного колориту ніяким чином не суперечить поняттю «європейськість» як ознаки поваги до прав людини, про що свідчать самі ж теоретики лібералізму. Звідси наступними наслідками визнання і формалізації нових цінностей повинно стати перегляд кола національних інтересів України (Р.2) та стратегічних пріоритетів політики національної безпеки (Р.3, п.3.1.) у Стратегії національної безпеки України [4]

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Стратегия национальной безопасности США // <http://www.aboutgre.com/software/asin/0801859840/>; US Commission on national Security//21st century /The officer /june 2000 p. 29-36.
2. Стратегия национальной безопасности Российской Федерации до 2020 года // <http://www.pircenter.org/data/publications/html>.
3. Мигул І. Політичні ідеології: порівняльний аналіз. – К.: Фонд Українська перспектива, 1997. – 52 с.
4. Указ президента України «Про стратегію національної безпеки України» від 12 лютого 2007.
5. Малинкович В. Что мешает формированию гражданского общества в Украине? // Віче. – 1999. – № 9. – С. 34 – 38.
6. Розумний М. Політичний вибір України. – К.: Смолоскип, 1999. – 118 с.
7. Жданов І., Якименко Ю. Україна у 21 столітті: виклики для політичної еліти // Національна безпека і оборона. – 2003. – № 9. – С.2 – 12.
8. Гавриленко І. Криміналізація як принцип кланової відчуженості // Віче. – 199. – № 9. – С. 39 – 40.
9. Шангина Л. Право № 6 или бедные люди // Зеркало недели. – 2004. – № 4. – 31 янв.
10. Заболоцький В. П. Сучасний лібералізм: соціально-філософський аналіз: Дис. докт. філ. н. – Донецьк, 2001. – 394 с.
11. Потульніцький В. А. Теорія української політології. – К.: Либідь, 1993. – 192 с.
12. Тезінг Й. Політичні партії в демократичному суспільстві. – К., 1997. – 126 с.

Грубов В. М. Украина и Запад: информационно-аксиологический аспект национальной безопасности / Институт международных отношений Национального авиационного университета.

В статье предпринимается попытка исследовать влияние информационно-аксиологического фактора на содержание государственной политики безопасности как особой политической категории, которая имеет сложный характер.

Ключевые слова: аксиология, ценности, либерализация, безопасность, стратегия.

Hrubov V. M. The Ukraine and the West: information - axiological aspect of national security / Institute of International Relations National Aviation University.

This article attempts to explore the impact of information - axiological factors on the content of state security policy as a special political category, which has a complex nature.

Keywords: axiology, values, liberalization, security strategy.